

τα κέντρα ευρωπαϊκής τεκμηρίωσης και η παροχή πληροφόρησης για την ευρωπαϊκή ένωση

ΜΑΡΙΑ ΑΔΑΜΑΚΗ

1. Εισαγωγή

Η ίδρυση των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης (KET) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανάγεται στο 1963. Τα ΚΕΤ αποτελούν μέρος ενός πολύ ευρύτερου φάσματος Κέντρων και Δικτύων που δημιουργήθηκαν για να υποστηρίξουν την ευρωπαϊκή ιδέα υπό την αρχική επωνυμία Κέντρα Αναμετάδοσης Πληροφοριών και Δίκτυα. Πρόκειται για τα εξής:

- 1 Υπηρεσίες Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης των Αντιπροσωπειών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- 2 Υπηρεσίες τεκμηρίωσης των Γραφείων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
- 3 Γραφεία Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης του Πολίτη (Info Points Europe/IPE)
- 4 Ευρωπαϊκά Κέντρα Αγροτικής Πληροφόρησης (Carrefours)
- 5 Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης ΚΕΤ (European Documentation Centres/EDC)
- 6 Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφοριών για τις Επιχειρήσεις ΕΚΠΕ (Euro Info Centres/EIC)
- 7 Κέντρα Επιχειρήσεων και Καινοτομίας (Business Innovation Centres/BIC)
- 8 Κέντρα Καινοτομίας (Innovation Relay Centres/IRC)

Τα ΚΕΤ ιδρύονται κατόπιν συμβάσεως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας και λειτουργούν ως επί το πλείστον εντός των αντίστοιχων βιβλιοθηκών με πρώτιστο σκοπό την υποστήριξη της διδασκαλίας και έρευνας στα θέματα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία τα Κέντρα ανέρχονται στον αριθμό των 551. Από αυτά τα 328 ΚΕΤ λειτουργούν στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 63 στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες και τα υπόλοιπα 159 σε άλλες χώρες όλων των ηπείρων του πλανήτη.

Στην Ελλάδα λειτουργούν συνολικά 9 ΚΕΤ στα εξής Ιδρύματα :

- 1 Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Βιβλιοθήκη (Κομοτηνή, 1992)
- 2 Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Νομική Σχολή (Αθήνα, 1992)
- 3 Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (Αθήνα, 1988)
- 4 Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (Θεσσαλονίκη, 1978)
- 5 Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Βιβλιοθήκη (Αθήνα, 1992)
- 6 Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (Αθήνα, 1992)
- 7 Πανεπιστήμιο Κρήτης. Βιβλιοθήκη (Ρέθυμνο, 1999)
- 8 Πανεπιστήμιο Πατρών. Βιβλιοθήκη (Πάτρα, 2000)
- 9 Πανεπιστήμιο Πειραιώς. Βιβλιοθήκη (Πειραιάς, 1990)

2. Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΚΕΤ κατά την εξελικτική πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αρχικός σκοπός της ιδρύσεως των ΚΕΤ στη δεκαετία του '60 ήταν η διάθεση των κοινοτικών δημοσιευμάτων για την προώθηση και εδραίωση των ευρωπαϊκών σπουδών στα πανεπιστήμια των κρατών μελών και στη διεθνή ακαδημαϊκή

κοινότητα. Στόχος καθαρά εκπαιδευτικός. Για την ίδρυση και λειτουργία ΚΕΤ έπρεπε, κατ' αρχάς, να υφίσταται στο Πανεπιστήμιο Έδρα ή αργότερα Τμήμα ευρωπαϊκών σπουδών.

Μετά την εμβάθυνση και ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, τις συνθήκες του Μάαστριχ και του Άμστερνταμ καθώς και το πρόγραμμα δράσης 2000 για τη διεύρυνση δεν υφίσταται πλέον αυτή η προϋπόθεση για την ίδρυση ΚΕΤ. Κάθε Πανεπιστήμιο δύναται να δημιουργήσει Κέντρο εφόσον κάθε κύκλος μαθημάτων έχει πια προσλάβει ευρωπαϊκή διάσταση, όπως άλλωστε και οι περισσότερες δραστηριότητες της καθημερινής ζωής.

Ήδη το 1997 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αντιλαμβάνομενη τη σχέση αλληλοεξάρτησης ή και μερικής ταύτισης μεταξύ Βιβλιοθηκών και ΚΕΤ δημιούργησε τη μονάδα Χ.Α.6 'Βιβλιοθήκες και ΚΕΤ'. Τα Κέντρα βέβαια παρέμειναν στις αρμοδιότητες της Δέκατης Γενικής Διεύθυνσης η οποία ήταν αρμόδια για την Πληροφόρηση, την Επικοινωνία, τον Πολιτισμό και τα Οπτικοακουστικά Μέσα.

Τα ΚΕΤ ενταγμένα πλέον στις Βιβλιοθήκες, εφόσον φιλοξενούν ολοκληρωμένες συλλογές τεκμηρίωσης, οργανωμένες και προσιτές στο κοινό, λειτουργούν όπως οι Βιβλιοθήκες και αντιμετωπίζουν κοινές με αυτές προκλήσεις οι οποίες προέρχονται κυρίως από την αλματώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας και την ολοένα και αυξανόμενη διάθεση πληροφοριών μέσω του διαδικτύου.

Οι Βιβλιοθήκες και τα ΚΕΤ καλούνται να οργανώσουν και να προσφέρουν υπηρεσίες που να ανταποκρίνονται στις νέες πληροφοριακές ανάγκες της κοινωνίας καθώς και να διασφαλίσουν τη δημοκρατική πρόσβαση στη γνώση αναπτύσσοντας γέφυρες μεταξύ των παραδοσιακών και νέων μέσων πληροφόρησης. Τα ΚΕΤ γίνονται πλέον κέντρα, πηγές ηλεκτρονικής πληροφόρησης. Αυτός είναι και ο πρώτος λόγος επαναπροσδιορισμού του ρόλου τους.

Προκλήσεις όμως για επαναπροσδιορισμό του ρόλου των ΚΕΤ δημιουργούνται και από την ίδια την εφαρμογή της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το άρθρο 191Α της οποίας κατοχυρώνει επίσημα για πρώτη φορά το ατομικό δικαίωμα

στην πληροφόρηση το οποίο διασφαλίζεται επίσης στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 42.

Εμφανίζεται επομένως μια Ευρωπαϊκή Ένωση πιο κοντά και πιο ανοικτή στον ευρωπαϊκό πολίτη, με τη βούληση να τον προσεγγίσει στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, παρέχοντάς του μέσα από τα ΚΕΤ άμεση πρόσβαση στην πληροφόρηση για τις δραστηριότητες, τις πολιτικές, τα προγράμματά της. Σύμφωνα εξάλλου με τη Λευκή Βίβλο για τη μεταρρύθμιση της Επιτροπής, τόσο η ίδια η Επιτροπή ως υπηρεσία όσο και η πληροφόρηση που απορρέει από αυτήν γίνονται "paperless", δηλαδή με λιγότερο έντυπο και περισσότερα ηλεκτρονικά μέσα. Η προώθηση του πολύγλωσσου εξυπηρετητή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<http://europa.eu.int>) και η αλματώδης αύξηση της χρήσης του επιβεβαιώνουν αυτή την αλλαγή.

Τα ΚΕΤ αντιμετωπίζονται πλέον ως άμεσο και αξιόπιστο σημείο επαφής και επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τον πολίτη (δευτερος κύριος λόγος επαναπροσδιορισμού του ρόλου τους) ως ενεργά κέντρα, πηγές κοινοτικής πληροφόρησης προσβάσιμες σε όλους και μάλιστα μέσω δικτύου στα πλαίσια μιας ευρωπαϊκής κοινωνίας πληροφοριών.

Εκτιμώντας τις νέες αυτές προκλήσεις η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετέφερε στις αρχές του 2001 την ευθύνη για τα ΚΕΤ στη Γενική Διεύθυνση Τύπου και Επικοινωνίας, μονάδα "Press/A/2 -Αντιπροσωπείες: Ενημερωτικές Εκστρατείες, Κέντρα Αναμετάδοσης Πληροφοριών και Δίκτυα" εγκαινιάζοντας μια νέα φάση στη λειτουργία των Κέντρων.

Ενδιαφέρουσα είναι ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2001)354, Βρυξέλλες, 27.6.2001 για την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της πληροφόρησης και επικοινωνίας. Σύμφωνα με την ανακοίνωση αυτή, μια σύγχρονη, αποτελεσματική και αξιόπιστη κοινοτική πληροφόρηση πρέπει:

- Να έχει ως πυρήνα την υποχρέωση της Ευρώπης να πλησιάζει τους πολίτες της βάσει της αρχής της επικουρικότητας, της αρχής της διαφάνειας και της ανάγκης αποκέντρωσης της πληροφόρησης

- Να είναι αποτέλεσμα στενής συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Να στηρίζεται σε εύχρηστες, αποκεντρωμένες και όσο το δυνατόν λιγότερο γραφειοκρατικές διαχειριστικές ρυθμίσεις

Σε συνέχεια του προηγούμενου εγγράφου εκδόθηκε στις 2 Ιουλίου του 2002 δεύτερη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική πληροφόρησης και επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, COM(2002)350 στην οποία αναφέρεται (σελ.27) ότι τα κέντρα και τα δίκτυα ευρωπαϊκής πληροφόρησης και τεκμηρίωσης με την πείρα και την ευελιξία τους, καθώς και με την εγγύτητά τους στους πολίτες, αντιπροσωπεύουν μια πολύτιμη κληρονομιά. Αυτά τα χαρακτηριστικά τους τα τοποθετούν σε προνομιακή θέση μεταξύ των διαθέσιμων μέσων για την εφαρμογή της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της πληροφόρησης και επικοινωνίας... Το δυναμικό αυτό πρέπει να αξιοποιηθεί καλύτερα. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή θεωρεί αναγκαία σήμερα την ανάλυση και την αξιολόγηση του συνόλου των κέντρων και δικτύων με σκοπό τον καθορισμό ενός νέου, συνεκτικότερου πλαισίου δράσης, ώστε να αναβαθμιστεί ο ρόλος τους στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής.

Το παραπάνω νέο πλαίσιο διαχείρισης των ΚΕΤ θα πρέπει να διαμορφωθεί με βάση τις ακόλουθες γενικές αρχές:

- Ομοιογένεια και συνοχή των Κέντρων σε επίπεδο εθνικό και περιφερειακό
- Εξορθολογισμός και αποκεντρωση της διαχείρισής τους
- Καταμερισμός ευθυνών και εντατικότερη συνεργασία με τα κράτη-μέλη
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των Θεσμικών Οργάνων.

Στα πλαίσια αυτά η επικείμενη αξιολόγηση των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης έχει διττό χαρακτήρα:

- Αφενός αποβλέπει στη διαμόρφωση μιας

εικόνας σχετικά με τη λειτουργία τους και τα όσα έχουν ως τώρα επιτελέσει

- Αφετέρου αποσκοπεί στην εκτίμηση του δυναμικού τους προκειμένου να εκπληρώσουν τους στόχους της νέας στρατηγικής πληροφόρησης και επικοινωνίας

Στην ετήσια συνάντηση των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 26 Νοεμβρίου 2002, η νέα υπεύθυνη για τα Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης έθεσε ως άμεσο στόχο της Γενικής Διεύθυνσης Τύπου/A2 την αποκεντρωση (στενότερη συνεργασία με τις Εθνικές Αντιπροσωπείες) και την αναδιοργάνωση των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης. Συγκεκριμένα, πρότεινε να παραμείνει υπεύθυνη η Γενική Διεύθυνση Τύπου για το δίκτυο των ΚΕΤ που βρίσκονται στα κράτη-μέλη, ενώ το δίκτυο των Κέντρων εκτός κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προτάθηκε να ενταχθεί σε άλλη Γενική Διεύθυνση.

3. Αποστολή και Λειτουργία των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης

Μέσα σε αυτό το εν εξελίξει περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα ΚΕΤ οφείλουν να παρέχουν συστηματικά τις υπηρεσίες τους. Σύμφωνα με την ισχύουσα σύμβαση υπάρχουν δύο είδη Κέντρων: το πλήρες ΚΕΤ που δέχεται το σύνολο της ευρωπαϊκής τεκμηρίωσης και το εξειδικευμένο ΚΕΤ που δέχεται τεκμηρίωση κατ'επιλογή σύμφωνα με τα θεματικά ενδιαφέροντα του Πανεπιστημίου.

Κάθε ΚΕΤ έχει ως στόχο:

- Να επικουρεί το Πανεπιστήμιο στην προώθηση και εδραίωση της σχετικής με κοινοτικά θέματα διδασκαλίας και έρευνας.
- Να καθιστά δυνατή την πρόσβαση του ακαδημαϊκού -και μη- κοινού στην πληροφόρηση σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη νομοθεσία και τις πολιτικές της.
- Να συμμετέχει στις συζητήσεις, εκδηλώσεις, δραστηριότητες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνεργασία με τα άλλα ευρωπαϊκά δίκτυα πληροφόρησης.

Οι ανωτέρω σκοποί επιτυγχάνονται από τα Κέντρα με την οργάνωση, συντήρηση και προώθηση έντυπης και ηλεκτρονικής ευρωπαϊκής πληροφόρησης μέσω της τεκμηρίωσης του υλικού, δηλαδή της ταξινόμησης, θεματικής ευρετηρίασης και καταλογογράφησης σε έντυπους και ηλεκτρονικούς καταλόγους. Απώτερος στόχος είναι η διάθεση του καταλόγου των ΚΕΤ μέσω μιας κοινής ιστοσελίδας, η οποία φιλοξενείται στην Ολλανδία στο <http://edceu.uvni.vu.nl> και βρίσκεται υπό εξέλιξη.

Η Επιτροπή δεσμεύεται κυρίως:

- Να παρέχει στο ΚΕΤ τις επίσημες εκδόσεις των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δωρεάν και με συστηματικό τρόπο.
- Να χορηγεί στο ΚΕΤ δωρεάν πρόσβαση στις κοινοτικές βάσεις δεδομένων.
- Να στηρίζει το ΚΕΤ στην εκπλήρωση της αποστολής του με οργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων, ετήσιων συναντήσεων, ανταλλαγών και επίσης μέσω των δράσεων των Εθνικών Αντιπροσωπειών

Από την άλλη πλευρά το Πανεπιστήμιο/Οργανισμοί δεσμεύονται :

- Να ορίσουν ως υπεύθυνο για την οργάνωση και λειτουργία του ΚΕΤ έναν ειδικευμένο υπάλληλο, βιβλιοθηκονόμο ή τεκμηριωτή. Ο υπάλληλος αυτός μοιράζεται την ευθύνη του ΚΕΤ με ένα μέλος του ακαδημαϊκού προσωπικού.
- Να διαθέσουν ειδικό χώρο για το ΚΕΤ, κατά προτίμηση εντός της βιβλιοθήκης.
- Να αναλάβουν τα οικονομικά βάρη που συνεπάγεται η διαχείριση του ΚΕΤ.

Μέσα σε αυτό το ιδρυτικό και θεσμικό πλαίσιο τα ΚΕΤ λειτουργούν ως Κέντρα Αναφοράς Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης τόσο για τα Πανεπιστήμια/Ερευνητικά ιδρύματα στα οποία ανήκουν όσο και γενικότερα για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποστηριζόμενα από την εν γένει υποδομή των Πανεπιστημίων/Οργανισμών και αποτελώντας «προστιθέμενη αξία» για τους φορείς τους.

4. Τεκμηρίωση της πληροφόρησης

4.1 Πηγές έντυπης πληροφόρησης

Η συλλογή των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης αποτελείται αποκλειστικά από τις εκδόσεις της Υπηρεσίας Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (EUR-OP). Πιο σημαντικές από αυτές είναι οι εξής:

• **Επίσημη Εφημερίδα:** πρόκειται για τη μόνη αυθεντική πηγή του κοινοτικού δικαίου. Αποτελείται από τις εξής σειρές:

Σειρά L: Νομοθεσία: περιέχει όλες τις νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή κανονισμούς, οδηγίες, αποφάσεις.

Σειρά C: Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

Σειρά S: Συμπλήρωμα: περιέχει τις κοινοτικές προκηρύξεις συμβάσεων δημοσίων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

Η εφημερίδα συνοδεύεται από το Ευρετήριο της Ισχύουσας Κοινοτικής Νομοθεσίας, τους Αλφαβητικούς και Μεθοδολογικούς Πίνακες και τις Συζητήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Το 1999 διεκόπη, με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η δωρεάν αποστολή στα ΚΕΤ της Επίσημης Εφημερίδας σε έντυπη μορφή, η οποία αντικαταστάθηκε από τον αντίστοιχο οπτικοακουστικό δίσκο (CD-ROM).

• **Έγγραφα COM (COMmission)** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: Πρόκειται για έγγραφα στα οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατυπώνει απόψεις επί θεμάτων γενικού κοινοτικού ενδιαφέροντος. Για το λόγο αυτό τα έγγραφα COM χαρακτηρίζονται ως έγγραφα δημοσίου ενδιαφέροντος

Τα έγγραφα αυτά αποστέλλονται δωρεάν στα ΚΕΤ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επίσης υπάρχει η δυνατότητα αναζήτησής τους από το 1985 και μετά στην πύλη νομοθετικής πληροφόρησης Eur-Lex, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης στο πλήρες κείμενο αυτών των εγγράφων από το 2001 και έπεται η διακοπή αποστολής της έντυπης μορφής.

- Γνωμοδοτήσεις και Εκθέσεις CES της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
- Γνωμοδοτήσεις και Εκθέσεις CdR της Επιτροπής των Περιφερειών
- Μονογραφίες και φυλλάδια : Καλύπτουν όλες τις πολιτικές και τα θέματα της Κοινότητας, δηλ. τις ακόλουθες θεματικές κατηγορίες:

- 1 Θεσμικά θέματα
- 2 Τελωνειακή ένωση και εμπόριο
- 3 Γεωργία, δασοκομία, αλιεία
- 4 Απασχόληση και εργασία
- 5 Κοινωνικά θέματα
- 6 Δίκαιο και νομικά θέματα
- 7 Μεταφορές
- 8 Ανταγωνισμός και επιχείρηση
- 9 Δημοσιονομικά
- 10 Οικονομικά θέματα - κατανάλωση
- 11 Εξωτερικές σχέσεις
- 12 Ενέργεια
- 13 Περιφερειακή πολιτική
- 14 Περιβάλλον
- 15 Επιστημονική και τεχνική έρευνα
- 16 Πληροφόρηση, εκπαίδευση, πολιτιστικός τομέας
- 17 Στατιστικές

- Πολλές από τις εκδόσεις αυτές υπάρχουν πλέον και ηλεκτρονικά σε πλήρες κείμενο. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά:

- 1 Τη Γενική Έκθεση δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία διατίθεται σε πλήρες κείμενο από το 1997 στο site Europa. (<http://europa.eu.int/abc/doc/off/rg/el/rgset.htm>).
- 2 Την Ετήσια Έκθεση για την κατάσταση της Γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία διατίθεται σε πλήρες κείμενο από το (http://europa.eu.int/comm/agriculture/publi/agrep2000/index_el.htm)
- 3 Την Ετήσια Έκθεση για την πολιτική ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία διατίθεται σε πλήρες κείμενο από το 1995, (http://europa.eu.int/comm/competition/annual_reports/).

- Στατιστικές Εκδόσεις EUROSTAT: Η πλήρης συλλογή των επίσημων εκδόσεων της Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι γνωστή ως EUROSTAT. Η πλειοψηφία των εκδόσεων αυτών δε διατίθεται πλέον δωρεάν στα ΚΕΤ
- Περιοδικές Εκδόσεις και Ενημερωτικά Δελτία. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά:

Το Δελτίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο διατίθεται ηλεκτρονικά σε πλήρες κείμενο στην ιστοθέση Europa από το 1996

(<http://europa.eu.int/abc/doc/off/bull/el/welcome.htm>).

Το Δελτίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζει κάθε μήνα έναν απολογισμό των δραστηριοτήτων της Επιτροπής και των άλλων κοινοτικών οργάνων.

Τη Συλλογή Νομολογίας του Δικαστηρίου, η οποία αποτελείται από δύο μέρη:

- I για τις υποθέσεις του Δικαστηρίου, που χαρακτηρίζονται με το γράμμα C (πχ. C - 450/93) και
- II για τις υποθέσεις του Πρωτοδικείου που χαρακτηρίζονται με το γράμμα T (πχ. T - 447/93).

Το περιοδικό European Economy, το οποίο εκδίδεται δύο φορές το χρόνο. Περιέχει σημαντικές πληροφορίες και ανακοινώσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο σχετικά με την οικονομική κατάσταση και την οικονομική ανάπτυξη, κατευθυντήριες γραμμές οικονομικής πολιτικής (Broad economic policy guidelines) και οικονομική ανασκόπηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU Economic review). Η σειρά Reports and Studies εστιάζει στα προβλήματα που αφορούν στην οικονομική πολιτική.

Τρία συμπληρώματα συνοδεύουν το κύριο περιοδικό:

Συμπλήρωμα Α - "Economic trends".

Συμπλήρωμα Β - "Business and consumer survey results".

Συμπλήρωμα C - "Economic reform monitor".

4.2 Πηγές ηλεκτρονικής πληροφόρησης – Διαδίκτυο

- **Internet**

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες πηγές πληροφόρησης για ευρωπαϊκά θέματα.

- **EUROPA** (<http://europa.eu.int>)

Ο εξυπηρετητής Europa, ο οποίος περιέχει πληροφορίες και κείμενα για όλα τα όργανα και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί πλέον βασική και συνεχώς αναπτυσσόμενη πηγή ηλεκτρονικής πληροφόρησης επί ευρωπαϊκών θεμάτων, η οποία αριθμεί 2 εκατ. έγγραφα.

- **ECLAS** (<http://europa.eu.int/eclas>).

Το 2001 σήμανε τη λήξη της παλιάς βιβλιογραφικής βάσης SCAD και την ενσωμάτωση των άρθρων και των επίσημων εγγράφων της στον εξαιρετικό ηλεκτρονικό κατάλογο της βιβλιοθήκης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ECLAS. Η ECLAS είναι μία από τις πιο πολύτιμες και περιεκτικές πηγές βιβλιογραφικής πληροφόρησης για τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **CELEX** (<http://europa.eu.int/celex>)

Περιέχει τη νομοθεσία και τη νομολογία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε όλες τις επίσημες γλώσσες. Είναι η μόνη βάση η οποία διατίθεται επί πληρωμή, ενώ στα Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης διατίθεται δωρεάν. Σε μεγάλο βαθμό καλύπτεται από τη EUR-LEX, η οποία παρουσιάζεται αναλυτικά παρακάτω.

- **CORDIS** (<http://www.cordis.lu>)

Παρέχει από το 1994 πληροφόρηση για προγράμματα έρευνας και τεχνολογίας που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **EUROSTAT**

(<http://europa.eu.int/comm/eurostat>)

Η Στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρέχει στο site της στατιστικά στοιχεία που αφορούν στα κράτη μέλη, καθώς επίσης και γενικότερες πληροφορίες για τις εκδόσεις και τις δραστηριότητές της.

- **ISPO** (<http://www.ispo.cec.be>)

Παρέχει πληροφορίες για την κοινωνία της πληροφόρησης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **PRE-LEX** (europa.eu.int/prelex)

Η νομοθετική διαδικασία που ακολουθείται για μια συγκεκριμένη πράξη μπορεί να βρεθεί στην Pre-Lex ("Παρακολούθηση διοργανικών διαδικασιών"), η οποία διατίθεται σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **RAPID**

(<http://europa.eu.int/en/comm/spp/rapid.html>)

Περιέχει: α) Δελτία τύπου όλων των οργάνων της ΕΕ, β) Πληροφοριακά υπομνήματα, γ) Ομιλίες, δ) Ανακοινώσεις οικονομικών διασκέψεων ή Eur-Lex (<http://europa.eu.int/eur-lex>)

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η πύλη (portal) της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης Eur-Lex που παρέχει δωρεάν το πλήρες κείμενο των νομοθετικών προτάσεων καθώς και των τελικών νομικών πράξεων. Η πύλη Eur-Lex τέθηκε σε λειτουργία τον Ιούνιο του 2001 και αποστολή της είναι η δημοσίευση όλου του σώματος της κοινοτικής νομοθεσίας και νομολογίας, καθώς και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων μεταξύ της Επιτροπής και των άλλων θεσμικών οργάνων.

Η ιστοσελίδα ανασχεδιάστηκε πλήρως και αποτελεί περιεκτική πηγή δωρεάν πληροφόρησης για επαγγελματίες χρήστες και μη. Το εύρος του υλικού που διατίθεται τώρα στη EUR-LEX είναι τεράστιο. Τα όρια μεταξύ της υπηρεσίας CELEX, η οποία παρέχεται με συνδρομή, και της πανομοιότυπης της δωρεάν EUR-LEX είναι δυσδιάκριτα τώρα σε μεγάλο βαθμό, εφόσον η EUR-LEX παραπέμπει απευθείας σε έγγραφα της βάσης CELEX. Η σημαντικότερη διαφορά μεταξύ των δύο υπηρεσιών είναι η απουσία περισσότερο εξειδικευμένων μορφών αναζήτησης που διαθέτει η CELEX, μαζί με την ταυτόχρονη απουσία περισσότερου ιστορικού υλικού. Όλα τα περιεχόμενα του καταλόγου της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας είναι προσβάσιμα σε πλήρες κείμενο, μαζί με παραπομπές στις αναθεωρήσεις όπου αυτές είναι διαθέσιμες.

Ο τομέας της νομολογίας δεν είναι πλέον περιορισμένος στα υπάρχοντα κείμενα της ιστοσελίδας του Δικαστηρίου, Cujia, από το 1997, τώρα περιέχει και περιλήψεις από δικαστικές αποφάσεις και διατάξεις, οι οποίες ανατρέχουν πίσω στο 1990.

Υπάρχει επίσης μια παραπομπή στο Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, HUDOC.

- Η Ευρώπη μέσω Δορυφόρου (<http://europa.eu.int/comm/ebs>)

Η δορυφορική πρόσβαση στην υπηρεσία τηλεοπτικών ειδήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Europe by Satellite), προσφέρει τα μεγάλα ευρωπαϊκά γεγονότα σε απευθείας μετάδοση, τέσσερα ημερήσια δελτία ειδήσεων και διασκέψεις διαλογικού επιπέδου σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Επίλογος

Στο παρόν άρθρο επιχειρήθηκε μια σύντομη – κατά το δυνατόν – παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου, της αποστολής και της λειτουργίας των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης από την ίδρυσή τους έως και σήμερα, καθώς και της τεκμηρίωσης της πληροφόρησης την οποία αυτά παρέχουν. Απώτερος στόχος είναι να ενημερωθούν οι γνώστες και μη των ευρωπαϊκών θεμάτων για τα όσα έχουν ως τώρα επιτευχθεί από τα Κέντρα και για όσα πρέπει ακόμα να γίνουν.

Το μεταβαλλόμενο θεσμικό πλαίσιο στο οποίο καλούνται να ενταχθούν καθιστά απαραίτητη την αξιολόγηση του έργου τους, την αξιοποίηση του δυναμικού τους και την ανάπτυξη συνεργασίας, με σκοπό την αναβάθμιση του ρόλου τους και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

KET: Κέντρα Ευρωπαϊκής τεκμηρίωσης
ΓΔ: Γενικές Διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση
EDCs : European Documentation Centres

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εντυπες Πηγές

- 1) Γ. Θεοφανοπούλου και Β. Ρηγάκου, Ο συντονισμός των Ελληνικών ΚΕΤ. Εισήγηση στην Ημερίδα του Εθνικού Δικτύου των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης, Αθήνα, 12 Απριλίου 2000. σ 45.
- 2) Γ. Θεοφανοπούλου και Β. Ρηγάκου. Ο συντονισμός των Ελληνικών ΚΕΤ: Εγκόλπιο – Τεκμηρίωση: Εισήγηση στην ετήσια συνάντηση του Εθνικού Δικτύου των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης, Ρέθυμνο, 6-7 Μαΐου 2001. σ 19.
- 3) Β. Ρηγάκου, Διαχείριση της επίσημης ευρωπαϊκής πληροφόρησης από τα Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης: Εισήγηση στο 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 15-17 Οκτωβρίου 2001. σ 16.
- 4) Ian Mayfield, and Patrick Overy. Documentation of the European Union in 2001. *Journal of Common Market Studies*. 2002, Vol. 40, iss.1 (suppl.), σ. 181-206
- 5) Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Οδηγός Βιβλιοθήκης στα ηλεκτρονικά μέσα πληροφόρησης. Αθήνα: ΟΠΑ, 1998. 30σ.
- 6) Ian Mayfield. Annual meeting of UK EDCs, 26 November 2002: a resume. January 2003. σ 6.
- 7) Neville Keery. Rethinking European Documentation Centres: a DGX reflection paper. Εισήγηση στην Ετήσια Συνάντηση των Εθνικών Συντονιστών ΚΕΤ, Βρυξέλλες, 21-22 Σεπτεμβρίου 1998. σ 6.
- 8) Isabel Loff. The policy of the Commission in relation to the EDCs. Εισήγηση στην Ετήσια Συνάντηση Εθνικών Συντονιστών ΚΕΤ, Σαρδηνία, 5-6 Μαρτίου 2001. σ 6.

Ηλεκτρονικές πηγές

- 9) Ηλεκτρονική πύλη νομοθετικής πληροφόρησης EUR-LEX (europa.eu.int/eur-lex)

Η Μαρία Αδαμάκη εργάζεται στο ΚΕΤ του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών